

**Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny
dla uczniów z lekkim upośledzeniem**
NOWE Słowa na start! klasa 7, edycja do uszczuplonej podstawy programowej 2024

Dostosowania dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim

język polski

klasa 7

szkoła podstawowa

1. Uczniowie z orzeczeniem poradni psychologiczno–pedagogicznej o potrzebie kształcenia specjalnego ze względu na upośledzenie umysłowe w stopniu lekkim realizują podstawę programową przewidzianą dla kształcenia ogólnego.
2. Uczniów z upośledzeniem w stopniu lekkim obowiązują te same podręczniki, zeszyty ćwiczeń co resztę uczniów.
3. Uczeń ma obowiązek prowadzić zeszyt przedmiotowy. Uczeń może pisać na komputerze.
4. Na lekcjach języka polskiego nauczyciel stosuje poniższe dostosowania:
 - niewymaganie głośnego czytania przy zaburzonej technice czytania,
 - więcej czasu na czytanie tekstów (poleceń, instrukcji), dodatkowe wyjaśnienia,
 - pozwalanie na korzystanie z audiobooków czy obowiązkowe poznawanie fragmentów tekstów (przy dłuższych lekturach),
 - dzielenie materiału na mniejsze partie,
 - wydłużenie czasu na odpowiedź,
 - dostosowanie tempa pracy do możliwości ucznia,

- formułowanie jasnych, prostych, precyzyjnych poleceń,
- pytania dodatkowe, unikania pytań problemowych,
- zapowiadanie odpowiedzi z wyprzedzeniem,
- uwzględnienie zaburzonej grafomotoryki przy ocenie prac pisemnych,
- zmniejszona ilość, stopień, trudność i obszerność zadań,
- utrwalanie materiału i przygotowywanie do prac klasowych,
- dostosowanie kryteriów oceniania prac pisemnych.

5. Dostosowania na sprawdzianach i pracach klasowych, np.

- kryteria oceniania prac pisemnych uwzględniające specyficzne trudności w nauce
- wydłużenie czasu pracy
- korzystanie z pomocy dydaktycznych –słowniki.

5. O wyborze metod dostosowania decyduje nauczyciel ze względu na zalecenia zawarte w opiniach i orzeczeniach oraz badane kompetencje polonistyczne.

7. Przy ocenianiu nauczyciel bierze pod uwagę :

- pilność
- systematyczność
- staranność
- zainteresowanie przedmiotem
- stopień samodzielności

-poziom motywacji do pracy

-samodzielność w wykonywaniu zadań.

8. Kryteria ocen

Stopień celujący otrzymuje uczeń, który:

- osiąga sprawności o charakterze polonistycznym, samodzielnie rozwiązuje problemy pojawiające się w edukacji polonistycznej,
- czyta biegle, rozumie przeczytany tekst, interpretuje go,
- ma bogaty zasób leksykalny, w swoich wypowiedziach stosuje różnorodne konstrukcje składniowe,
- swobodnie posługuje się wszystkimi przewidzianymi w programie nauczania formami wypowiedzi, tworzy różne teksty zgodnie z kryteriami, ciekawe pod względem treści i stylu, bezbłędne językowo,
- bardzo dobrze zna reguły ortograficzne i interpunkcyjne i biegle je stosuje,
- systematycznie i z dużym zaangażowaniem pracuje podczas zajęć języka polskiego, zawsze starannie przygotowuje się do zajęć,
- wykazuje się aktywnością i pomysłowością twórczą,
- przejawia zainteresowanie przedmiotem; bierze udział w konkursach przedmiotowych,
- pisze sprawdziany i prace klasowe na ocenę celującą (100%)

Stopień bardzo dobry otrzymuje uczeń, który:

- opanował umiejętności i wiadomości objęte programem nauczania,
- rozwiązuje zadania i problemy o różnym stopniu trudności,
- czyta bardzo dobrze pod względem technicznym, rozumie przeczytany tekst, wnioskuje na jego podstawie,
- formułuje różne teksty pisane i mówione zgodnie z kryteriami i poprawnie językowo,

- w wypowiedziach ustnych i pisemnych prezentuje bogaty zasób słownictwa, poprawną składnię i styl,
- dobrze zna reguły ortograficzne i interpunkcyjne, nie popełnia błędów ortograficznych i interpunkcyjnych,
- świadomie i prawidłowo stosuje w praktyce wiadomości gramatyczne i terminy literackie przewidziane w programie nauczania,
- cechuje się aktywnością podczas zajęć,
- jest systematyczny i samodzielny w pracy na lekcjach ,
- biegle posługuje się różnymi źródłami informacji.

Stopień dobry otrzymuje uczeń, który:

- dobrze opanował zakres umiejętności i wiadomości wynikający z programu nauczania,
- zdobyte wiadomości potrafi wykorzystać do samodzielnego wykonywania zadań teoretycznych i praktycznych,
- czyta płynnie, wyraziście, dobrze rozumie przeczytany tekst, wyjaśnia jego sens,
- formułuje przewidziane programem wypowiedzi pisemne i ustne zgodnie z kryteriami, popełniając sporadycznie błędy językowe,
- na ogół prawidłowo stosuje w praktyce wiadomości gramatyczne i terminy literackie przewidziane w programie nauczania,
- zna reguły ortograficzne i interpunkcyjne, na ogół stosuje je w swoich wypowiedziach,
- jest systematyczny w pracy, terminowo i starannie wykonuje zlecone zadania,
- stara się być aktywny podczas lekcji jęz. polskiego.

Stopień dostateczny otrzymuje ją uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności na poziomie podstawowym, określonym przez podstawę programową,
- stosuje wiadomości w typowych zadaniach teoretycznych i praktycznych,
- czyta poprawnie pod względem technicznym, dosłownie rozumie przeczytany tekst,
- ma ubogi zasób słownictwa, ale formułuje wypowiedzi pisemne i ustne zgodnie z podstawowymi kryteriami, popełniając czasem błędy składniowe i stylistyczne,
- zna reguły ortograficzne, jednak nie zawsze stosuje je w swych wypowiedziach; popełnia błędy,
- na ogół poprawnie i terminowo wykonuje zadania,
- stara się być aktywny podczas zajęć.

Stopień dopuszczający otrzymuje uczeń, który:

- opanował umiejętności i wiadomości bazowe, niezbędne w dalszej edukacji,
- potrafi przy pomocy nauczyciela rozwiązać proste zadania praktyczne i teoretyczne,
- słabo czyta pod względem technicznym, ale rozumie przeczytany tekst,
- ma znaczne trudności z formułowaniem wypowiedzi pisemnych i ustnych; nie różnicuje swych prac zgodnie z ustalonymi kryteriami, ma bardzo ubogi zasób słów, popełnia liczne błędy językowe,
- nie zna reguł ortograficznych, popełnia liczne błędy ortograficzne i interpunkcyjne,
- w miarę systematycznie prowadzi zeszyt przedmiotowy,
- jest bierny podczas lekcji, niechętnie wykonuje zlecone zadania,
- nie zawsze korzysta z możliwości poprawy słabych ocen.

Stopień niedostateczny otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował umiejętności i wiadomości niezbędnych do dalszego zdobywania wiedzy,
- nie potrafi wykonać zadań o elementarnym stopniu trudności, nawet przy pomocy nauczyciela,
- czyta niepoprawnie, na ogół nie rozumie sensu przeczytanego tekstu,
- nie nabył podstawowych sprawności językowych niezbędnych w dalszej edukacji, nie buduje poprawnie zdań i wymaganych form wypowiedzi zgodnie z kryteriami oraz regułami ortograficznymi i interpunkcyjnymi,
- nie wykazuje żadnej aktywności ani chęci do nauki,
- nie prowadzi systematycznie zeszytu,
- jest bierny, niechętnie i niedbale wykonuje zlecone zadania,
- świadomie opuszcza prace klasowe i sprawdziany, nie korzysta z możliwości ich poprawy.

W ciągu semestru uczniowie mogą otrzymywać także „plusy” i „minusy”. Zasady ich otrzymywania ustala nauczyciel uczący.

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny
***NOWE Słowa na start!*, klasa 7, edycja do uszczuplonej podstawy programowej 2024**

Prezentowane wymagania edukacyjne są zintegrowane z planem wynikowym autorstwa Magdaleny Lotterhoff, będącym propozycją realizacji materiału zawartego w podręczniku *NOWE Słowa na start!* w klasie 7 (edycja 2024–2026 do uszczuplonej podstawy programowej). Wymagania dostosowano do sześciostopniowej skali ocen.

Numer i temat lekcji	Wymagania na ocenę dopuszczającą Uczeń potrafi:	Wymagania na ocenę dostateczną Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Wymagania na ocenę dobrą Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Wymagania na ocenę celującą Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
2. Charaktery	z pomocą nauczyciela opisać obraz oraz nazwać barwy	- opisać obraz - nazwać barwy użyte przez artystę	- przedstawić skojarzenia związane z obrazem - wyrazić swoją opinię na temat obrazu	- zinterpretować znaczenie barw - wyjaśnić, dlaczego na obrazie są dwa wizerunki tego samego mężczyzny	- zinterpretować tytuł obrazu - zinterpretować przesłanie obrazu w kontekście prawdy o człowieku
3. Wytrzymłość	- z pomocą nauczyciela omówić treść fragmentów tekstu - określić rodzaj literacki utworu	- omówić treść fragmentów tekstu - określić rodzaj literacki utworu - określić rodzaj narracji	- scharakteryzować główną bohaterkę utworu - omówić postawy pozostałych bohaterów utworu	omówić sposób przedstawienia opisanej historii w artykułach prasowych	omówić wpływ narracji na odbiór utworu
4. Podróż w czasy starożytne	z pomocą nauczyciela potrafi określić ramy czasowe starożytności	określić ramy czasowe starożytności	- wypowiedzieć się na temat wierzeń ludzi żyjących w starożytności - wymienić najważniejsze cechy antycznej sztuki	wypowiedzieć się na temat dziedzictwa kulturowego wywodzącego się z religii	wymienić osiągnięcia cywilizacyjne, które zawdzięczamy ludziom żyjącym w starożytności
5. Niezłomność	z pomocą nauczyciela omówić treść fragmentów	omówić treść fragmentów tekstu	wymienić cechy charakteru Ateny i zilustrować je	określić temat mitu i wyjaśnić jego funkcję	ocenić postępowanie bogini

	tekstu • z pomocą nauczyciela opisać przydomki Ateny	-opisać przydomki Ateny	przykładami		
6. Pokora	• z pomocą nauczyciela omówić treść fragmentu tekstu	• omówić treść fragmentu tekstu	• ułożyć plan wydarzeń przedstawionych w przypowieści • wymienić cechy bohaterów przypowieści i zilustrować je przykładami	• ocenić zachowanie ojca • wypowiedzieć się na temat emocji towarzyszących starszemu synowi	• sformułować morał przypowieści • wyjaśnić znaczenie frazeologizmu <i>syn marnotrawny</i>
7. Silny charakter (lektura uzupełniająca)	• z pomocą nauczyciela omówić treść fragmentów tekstu	• omówić treść fragmentów tekstu • określić rodzaj narracji	• scharakteryzować bohatera utworu	• omówić sposób przedstawienia przeżyć wewnętrznych bohatera • zinterpretować wskazane słowa	• dokonać analizy sposobu przedstawienia rekinów
8. Czarny charakter	• z pomocą nauczyciela omówić treść fragmentów tekstu	• omówić treść fragmentów tekstu • wymienić cechy Lorda Voldemorta • omówić metody działania Lorda Voldemorta	• wskazać cele Lorda Voldemorta • wymienić przeciwników Lorda Voldemorta	• omówić działania podejmowane przez Zakon Feniksa po to, aby unieszkodliwić Lorda Voldemorta • odnieść określenie <i>czarny charakter</i> do Lorda Voldemorta	• ocenić postawę Korneliusza Knota
9. Jak komponować tekst i budować akapity?	• z pomocą nauczyciela wymienić cechy dobrze skomponowanego tekstu	• wymienić cechy dobrze skomponowanego tekstu • wskazać w podanym tekście główne zdanie akapitu	• sformułować plan wypowiedzi argumentacyjnej • uporządkować wskazaną wypowiedź	• poprawić wskazane wypracowanie • sformułować wstęp do wypracowania • wskazać wyrazy i wyrażenia sygnalizujące powiązania między zdaniami	• stworzyć wewnętrznie uporządkowane, spójne wypracowanie
10. i 11. Jak napisać opowiadanie inspirowane mitem lub przypowieścią?	• z pomocą nauczyciela wymienić cechy mitu i przypowieści	• wymienić cechy mitu i przypowieści	• zgromadzić informacje na temat symbolicznego znaczenia postaci mitologicznych • zgromadzić informacje na temat metaforycznej wymowy przypowieści	• dokonać analizy tekstu współczesnej wersji mitu • dokonać analizy tekstu współczesnej wersji przypowieści	• zredagować opis przeżyć wewnętrznych postaci mitologicznej i/lub biblijnej • stworzyć opowiadanie inspirowane mitem i/lub przypowieścią

12. i 13. Odmienne i nieodmienne części mowy	• z pomocą nauczyciela wymienić i scharakteryzować odmienne i nieodmienne części mowy	• wymienić odmienne i nieodmienne części mowy • scharakteryzować odmienne i nieodmienne części mowy	• nazwać części mowy występujące w tekście • określić formy odmiennych części mowy • uzupełnić tekst właściwymi przyimkami	• przekształcić formy czasowników • użyć czasowników we właściwych formach • przeredagować zdania, używając właściwych zaimków	• użyć w zdaniach właściwych spójników
14. Pisownia <i>nie</i> z różnymi częściami mowy – przypomnienie i uzupełnienie wiadomości	• z pomocą nauczyciela wymienić części mowy, z którymi <i>nie</i> piszemy łącznie i rozdzielnie	• wymienić części mowy, z którymi <i>nie</i> piszemy łącznie i rozdzielnie • wymienić wyjątki od obowiązujących reguł	• uzupełnić tekst poprawnie zapisanymi wyrazami z <i>nie</i>	• wskazać regułę ortograficzną właściwą dla podanych przykładów	• zredagować tekst, w którym występują poprawnie zapisane wyrazy z <i>nie</i>
15. Imiesłowy przymiotnikowe	• z pomocą nauczyciela zdefiniować imiesłowy • zdefiniować imiesłowy przymiotnikowe czynne i bierno	• zdefiniować imiesłowy przymiotnikowe czynne i bierno • omówić regułę tworzenia imiesłowów przymiotnikowych	• wskazać imiesłowy przymiotnikowe w podanym tekście	• wskazać imiesłowy przymiotnikowe w tekście i podzielić je na kategorie • uzupełnić tekst właściwymi imiesłowami przymiotnikowymi	• przekształcić formy czasowników w imiesłowy przymiotnikowe • utworzyć i nazwać imiesłowy przymiotnikowe
16. Imiesłowy przysłówkowe	• z pomocą nauczyciela zdefiniować imiesłowy przysłówkowe współczesne i uprzednie	• zdefiniować imiesłowy przysłówkowe współczesne i uprzednie • omówić regułę tworzenia imiesłowów przysłówkowych	• wskazać imiesłowy przysłówkowe w podanym tekście	• wskazać imiesłowy przysłówkowe w tekście i podzielić je na kategorie • uzupełnić tekst właściwymi imiesłowami przysłówkowymi	• przekształcić formy czasowników w imiesłowy przysłówkowe • utworzyć i nazwać imiesłowy przysłówkowe
17. Pisownia <i>nie</i> z imiesłowami	• z pomocą nauczyciela wymienić zasady pisowni <i>nie</i> z imiesłowami	•wymienić zasady pisowni <i>nie</i> z imiesłowami	• zastąpić określenia oznaczające cechy imiesłowami z przeczeniem <i>nie</i>	• utworzyć imiesłowy z przeczeniem <i>nie</i>	• zredagować tekst, w którym występują imiesłowy z przeczeniem <i>nie</i>

18. Podsumowanie. Sprawdź, czy potrafisz	• z pomocą nauczyciela odtworzyć najważniejsze fakty i opinie	• odtworzyć najważniejsze fakty i opinie • posługiwać się pojęciami: <i>starożytność, sztuka antyczna, mīt, przypowieść (parabola), symbol, epika, odmienne i nieodmierne części mowy</i>	• wykorzystywać najważniejsze konteksty	• wyciągać wnioski • przedstawiać własne stanowisko	• poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać
19. Cienie i blaski życia	• z pomocą nauczyciela opisać obraz	• opisać obraz	• opisać postacie przedstawione na obrazie • omówić kolorystykę dzieła	• odnieść sytuację przedstawioną na obrazie do jego tytułu • omówić kompozycję dzieła	• wypowiedzieć się na temat roli gry światła
20. Szczęście w nieszczęściu	• z pomocą nauczyciela omówić treść fragmentów tekstu	• omówić treść fragmentów tekstu	• opisać reakcje mędrca na poszczególne okoliczności • określić myśl przewodnią poznanej bajki filozoficznej	• omówić funkcję pytań retorycznych w tekście	• zinterpretować funkcję odniesień do zjawisk przyrody w tekście
21. Podróż w czasy renesansu	• z pomocą nauczyciela określić ramy czasowe renesansu oraz wyjaśnić pochodzenie nazwy epoki	• określić ramy czasowe renesansu • wyjaśnić pochodzenie nazwy epoki	• zdefiniować humanizm • wymienić najważniejsze dokonania renesansowe i określić ich funkcję	• omówić specyfikę sztuki renesansowej	• omówić dzieło renesansowe
22. Twórca i jego dzieło – Jan Kochanowski	• z pomocą nauczyciela przedstawić życiorys Jana Kochanowskiego	• wymienić najważniejsze etapy życia Jana Kochanowskiego	• scharakteryzować twórczość poety	• wskazać elementy renesansowe w twórczości Jana Kochanowskiego	• przedstawić funkcję Czarnolasu w twórczości poety
23. Pół żartem, pół serio (lektura obowiązkowa)	• z pomocą nauczyciela potrafi omówić treść utworów	• omówić treść fraszek	• określić charakter fraszek	• wskazać elementy humoru we fraszkach	• omówić sposób obrazowania w utworach
24. Na scenie życia (lektura obowiązkowa)	• z pomocą nauczyciela omówić treść fraszki	• wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>fraszka, rym, powtórzenie</i> • omówić treść fraszki • wskazać środki stylistyczne użyte przez	• przedstawić układ rymów we fraszce • wyjaśnić znaczenie pojęcia <i>fraszka</i> w różnych kontekstach	• omówić funkcję powtórzenia na początku fraszki • omówić funkcję środków stylistycznych użytych w utworze	• omówić funkcję wyliczenia wartości ważnych dla człowieka • zinterpretować dwa ostatnie wersy utworu w odniesieniu do toposu świata jako teatru

		Jana Kochanowskiego			
25. Wartość zdrowia (lektura obowiązkowa)	• z pomocą nauczyciela omówić treść fraszki	• wyjaśnić znaczenie pojęcia <i>apostrofa</i> • omówić treść fraszki	• wskazać środki stylistyczne użyte przez poetę	• określić funkcję apostrofy rozpoczynającej utwór • określić funkcję wyliczenia	• sformułować główną myśl fraszki
26. i 27. Przepis na szczęście (lektura obowiązkowa)	• z pomocą nauczyciela omówić treść utworów • wskazać podmiot liryczny każdej z fraszek	• wyjaśnić znaczenie pojęcia <i>archaizm</i> • omówić treść utworów • wskazać podmiot liryczny każdej z fraszek	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego każdej z fraszek • wskazać apostrofę we fraszce <i>Na lipę</i> i wyjaśnić jej funkcję	• przedstawić stosunek Jana Kochanowskiego do natury na podstawie fraszki <i>Na lipę</i> • określić kontekst biograficzny fraszki <i>Na dom w Czarnolesie</i>	• omówić renesansowy charakter fraszek
28. Być szczęśliwym	• z pomocą nauczyciela próbuje omówić treść wiersza oraz wskazać podmiot liryczny utworu	• omówić treść wiersza • wskazać podmiot liryczny utworu	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu • podzielić wiersz na części tematyczne	• omówić symbolikę ogrodu, przywołując kontekst biblijny • określić funkcję środków stylistycznych użytych przez poetę	• zinterpretować przyjęcie przez podmiot liryczny postawy wyprostowanej • omówić postrzeganie szczęścia przez podmiot liryczny
29. Wiejska sielanka (lektura obowiązkowa)	• z pomocą nauczyciela wyjaśnić znaczenie pojęcia <i>pieśń</i> oraz omówić treść pieśni	• wyjaśnić znaczenie pojęcia <i>pieśń</i> • omówić treść pieśni • wskazać podmiot liryczny	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego i adresata lirycznego utworu • wskazać środki stylistyczne	• omówić przedstawiony w wierszu kontrast pomiędzy życiem na wsi a życiem w mieście i określić jego funkcję	• omówić koncepcję życia na wsi przedstawioną w wierszu
30. Radość życia (lektura obowiązkowa)	• z pomocą nauczyciela wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>apostrofa</i> , • omówić treść wiersza	• wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>rym gramatyczny</i> , <i>apostrofa</i> , <i>uosobienie</i> • omówić treść wiersza	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu • określić rodzaje rymów występujących w wierszu	• zinterpretować metafory użyte w wierszu • omówić funkcję personifikacji	• wyjaśnić przesłanie wiersza
31. Stara bieda	• z pomocą nauczyciela sformułować główne myśli tekstu	• sformułować główne myśli tekstu	• omówić na podstawie tekstu różnice pomiędzy Polakami a reprezentantami innych nacji	• przedstawić zalety narzekania wymienione w tekście	• wyjaśnić znaczenie rysunku umieszczonego w podręczniku w odniesieniu do treści tekstu
32. i 33. Wobec śmierci	• z pomocą nauczyciela omówić treść trenów • określić rodzaj liryki,	• omówić treść trenów • określić rodzaj liryki, który reprezentują treny	<i>Tren VII:</i> • wskazać adresatów utworu	<i>Tren VII:</i> • omówić funkcję zdrobnień w wierszu	<i>Tren VII:</i> • omówić funkcję wykrzyknienia użytego w puencie utworu

(lektura obowiązkowa)	który reprezentują treny		<i>Tren VIII:</i> • wskazać adresata utworu • wymienić cechy Urszulki przywołane przez podmiot liryczny	• wyjaśnić dwojakie znaczenie wyrazu <i>skrzynka</i> użytego w utworze <i>Tren VIII:</i> • wyjaśnić funkcję kontrastu pomiędzy ukazaniem domu przed śmiercią Urszulki i po tym wydarzeniu	• omówić funkcję odwołania do ubioru dziecka wszystkie poznane treny: • porównać poznane utwory i wyrazić swoją opinię na temat zawartego w nich ładunku emocjonalnego • wskazać cechy wspólne poznanych trenów
34. Co już wiemy o twórczości Jana Kochanowskiego?	• z pomocą nauczyciela próbuje odtworzyć najważniejsze fakty i opinie	• odtworzyć najważniejsze fakty i opinie	• wykorzystywać najważniejsze konteksty	• wyciągać wnioski • przedstawiać własne stanowisko	• poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać
35. Przeżywanie straty	• z pomocą nauczyciela omówić treść fragmentów tekstu • wskazać narratora tekstu	• omówić treść fragmentów tekstu • wskazać narratora tekstu	• scharakteryzować narratora tekstu • opisać sposób przeżywania żałoby przez narratora i jego mamę	• omówić relacje pomiędzy bohaterami • zinterpretować sens zakończenia przywołanych fragmentów tekstu	• porównać sposoby przeżywania żałoby przez bohaterów książki z tym przedstawionym w trenach Jana Kochanowskiego
36. Jak opisywać dzieła sztuki?	• wymienić elementy, które zawiera opis dzieła sztuki	• zgromadzić informacje na temat opisywanego dzieła sztuki	• określić temat obrazu • określić kompozycję dzieła	• opisać kolorystykę i nastrój obrazu oraz wypowiedzieć się na temat proporcji dzieła	• zredagować opis wskazanego obrazu
37. Malarstwo	• z pomocą nauczyciela wymienić typy dzieł malarskich	• wymienić typy dzieł malarskich	• rozróżnić najważniejsze typy dzieł malarskich • wymienić główne środki wyrazu dzieła malarskiego	• wskazać główne środki wyrazu dzieła malarskiego na konkretnym przykładzie	• ocenić obraz według podanych kryteriów
38. Archaizmy	• z pomocą nauczyciela wymienić rodzaje archaizmów	• wymienić rodzaje archaizmów	• zastąpić archaizmy wyrazami współczesnymi • wskazać archaizmy w podanych zdaniach	• określić rodzaje podanych archaizmów • określić funkcję archaizmów w tekście stylizowanym	• stworzyć tekst z archaizmami
39. Części zdania i związki wyrazowe w zdaniu – przypomnienie wiadomości	• z pomocą nauczyciela wymienić części zdania	• wymienić części zdania	• wskazać główne części zdania i je nazwać • wskazać zdania bezpodmiotowe • wskazać w zdaniach określenia i je nazwać	• wypisać związki wyrazowe występujące w podanych zdaniach	• ułożyć wypowiedzenia z różnymi częściami zdania
40.	• z pomocą nauczyciela	• wymienić rodzaje	• rozpoznać rodzaje	• przekształcić zdanie w	• utworzyć zdania złożone

Wypowiedzenia – przypomnienie wiadomości	wymienić rodzaje wypowiedzi w zależności od celu wypowiedzi	wypowiedzi w zależności od celu wypowiedzi • wymienić rodzaje zdań w zależności od liczby orzeczeń	wypowiedzi w zależności od celu wypowiedzi • odróżnić zdanie od równoważnika zdania • rozpoznać rodzaje zdań w zależności od liczby orzeczeń • wskazać w tekście zdania pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte	równoważnik zdania i odwrotnie	współrzędnie i podrzędnie
41. Zdania złożone współrzędnie – przypomnienie wiadomości	• z pomocą nauczyciela próbuje wymienić rodzaje zdań złożonych współrzędnie	• wymienić rodzaje zdań złożonych współrzędnie	• rozpoznać rodzaje zdań złożonych współrzędnie • stosować poprawną interpunkcję w zdaniach złożonych współrzędnie	• tworzyć wykresy zdań złożonych współrzędnie	• tworzyć zdania złożone współrzędnie różnych typów
42. Pisownia wyrazów wielką i małą literą – powtórka	• z pomocą wymienić zasady pisowni wyrazów wielką i małą literą	• wymienić zasady pisowni wyrazów wielką literą • wymienić zasady pisowni wyrazów małą literą	• uzupełnić tekst wyrazami zapisanymi od wielkiej i małej litery	• wyjaśnić zasady pisowni wyrazów wielką i małą literą, odnosząc się do podanych przykładów	• zastosować zasadę pisowni wielką literą wyrazów w zwrotach grzecznościowych w zredagowanym tekście
43. Podsumowanie. Sprawdź, czy potrafisz	• posługiwać się pojęciami: <i>renesans, sztuka renesansu, fraszka, tren, pieśń,</i>	• odtworzyć najważniejsze fakty i opinie • posługiwać się pojęciami: <i>renesans, sztuka renesansu, fraszka,</i>	• wykorzystywać najważniejsze konteksty	• wyciągać wnioski • przedstawiać własne stanowisko	• poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać
44. Relacje międzyludzkie	• z pomocą nauczyciela opisać obraz	• opisać obraz	• wypowiedzieć się na temat postaci przedstawionych na obrazie • określić sytuację, w jakiej zostały przedstawione postaci	• omówić kompozycję dzieła • nazwać typ autoportretu, który naśladuje artystka	• wypowiedzieć się na temat funkcji mediów społecznościowych
45. Porozumienie	• z pomocą nauczyciela omówić treść fragmentów tekstu	• omówić treść fragmentów tekstu • określić rodzaje narracji	• scharakteryzować głównego bohatera tekstu • przedstawić opinie Marka o rodzicach	• porównać pierwszy i drugi wpis Marka oraz określić funkcję różnic między nimi • wskazać elementy stylu potocznego i języka młodzieży w treści bloga Marka	• dokonać analizy rozmowy ojca z synem • dokonać analizy drugiego wpisu na blogu i wskazać środki, za pomocą których bohater buduje swój wizerunek

46. Trudy wychowania (lektura uzupełniająca)	• omówić świat przedstawiony w dziele	• omówić treść fragmentów tekstu • omówić świat przedstawiony w dziele	• scharakteryzować bohaterów fragmentów utworu • przedstawić rodzinę opisaną we fragmentach utworu	• przedstawić opinie bohaterów na temat wychowywania dzieci	• zinterpretować tytuł utworu
47. Każdy może być dobry – sens życia według Ebenezera Scrooge’a (lektura obowiązkowa)	• z pomocą nauczyciela wskazać w słowach Scrooge’a kierowanych do siostrzeńca wypowiedź ironiczną	• określić rodzaj literacki utworu • wskazać w słowach Scrooge’a kierowanych do siostrzeńca wypowiedź ironiczną	• wyjaśnić, kim jest główny bohater utworu i jak jego charakter uwidacznia się w wyglądzie • określić stosunek narratora do głównego bohatera tekstu • przedstawić wartości, którymi kierował się w życiu Scrooge, i wskazać te, których początkowo mu zabrakło	• zinterpretować wskazany fragment utworu • opisać uczucia Scrooge’a w chwili, gdy odeszła od niego ukochana kobieta	• napisać ogłoszenie, które zawiera informacje o wyglądzie postaci • zacytować sformułowania, dzięki którym narrator nawiązuje kontakt z czytelnikiem, i wyjaśnić, czemu służy taki zabieg
48. Przemiana bohatera pod wpływem świąt (lektura obowiązkowa)	• z pomocą nauczyciela wypowiedzieć się na temat symbolicznego przesłania, jakie dla ludzi wierzących niosą święta Bożego Narodzenia	• wypowiedzieć się na temat symbolicznego przesłania, jakie dla ludzi wierzących niosą święta Bożego Narodzenia • opisać wybrane święta z przeszłości głównego bohatera	• opisać, w jaki sposób w <i>Opowieści wigilijnej</i> zostało przedstawione Boże Narodzenie • określić stosunek Ebenezera Scrooge’a do świąt Bożego Narodzenia opisany na początku utworu • nazwać emocje towarzyszące Scrooge’owi w trakcie kolejnych podróży w czasie i przestrzeni	• przedstawić wcześniejsze relacje Ebenezera Scrooge’a z ludźmi i wyjaśnić, co stało się z osobami, które kochał • opisać realia społeczne, w których dorastała główna postać utworu • podać przykłady zachowań i decyzji bohatera, które pokazują jego wewnętrzną przemianę	• napisać wypracowanie na temat: „Czy – Twoim zdaniem – Ebenezer Scrooge wykorzystał swoją szansę, czy też jego przemiana była chwilowa?”
49. i 50. Realizm i fantastyka w opowiadaniu Charlesa Dickensa (lektura	• z pomocą nauczyciela wyjaśnić, w jaki sposób – oprócz bezpośrednich ocen i opisów – narrator charakteryzuje głównego bohatera opowiadania	• wyjaśnić, w jaki sposób – oprócz bezpośrednich ocen i opisów – narrator charakteryzuje głównego bohatera opowiadania	• udowodnić, że Scrooge jest typowym przykładem filistra	• wyjaśnić, czemu miało służyć wprowadzenie do utworu elementów fantastycznych • omówić relacje między sferami realistyczną i fantastyczną w opowiadaniu	• sporządzić spis problemów społecznych, które zostały zaprezentowane w <i>Opowieści wigilijnej</i> • przygotować mowę dla adwokata broniącego Ebenezera Scrooge’a, w której przekonuje on duchy świąt, by podjęły walkę o duszę tej postaci

obowiązkowa)					
51. Podróż w czasy oświecenia	• z pomocą nauczyciela określić ramy czasowe oświecenia raz wyjaśnić etymologię nazwy epoki	• określić ramy czasowe oświecenia • wyjaśnić etymologię nazwy epoki	• wymienić priorytety oświeceniowe • wyjaśnić, co służyło rozpowszechnianiu idei oświecenia w Europie	• omówić specyfikę polskiego oświecenia • scharakteryzować sztukę oświecenia	• omówić wybrane dzieło oświeceniowe
52. i 53. Twórca i jego dzieło – Ignacy Krasicki	• z pomocą nauczyciela wymienić najważniejsze etapy życia Ignacego Krasickiego	• wymienić najważniejsze etapy życia Ignacego Krasickiego • omówić treść poznanych bajek	• scharakteryzować twórczość poety • wskazać cechy gatunkowe w poznanych utworach	• wyjaśnić sens alegorii użytych w bajkach • przedstawić morały poznanych bajek	• wypowiedzieć się na temat udziału Ignacego Krasickiego w inicjatywach oświeceniowych • wypowiedzieć się na temat aktualności bajek poety
54. Co już wiemy o twórczości I. Krasickiego?	• z pomocą nauczyciela stworzyć najważniejsze fakty i opinie	• odtworzyć najważniejsze fakty i opinie	• wykorzystywać najważniejsze konteksty	• wyciągać wnioski • przedstawiać własne stanowisko	• poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować
55. Przemijanie (lektura obowiązkowa)	• z pomocą nauczyciela omówić treść wiersza • wskazać podmiot liryczny utworu	• omówić treść wiersza • wskazać podmiot liryczny utworu	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu • omówić postawę podmiotu lirycznego wobec otaczającej go rzeczywistości	• zinterpretować funkcję środków stylistycznych użytych w wierszu • zinterpretować sposób ukazania przemijania w wierszu • wskazać stały związek frazeologiczny użyty w wierszu i omówić jego funkcję	• postawić tezę interpretacyjną • dokonać analizy obrazu miłości przedstawionego w utworze
56. Zrozumieć miłość (lektura obowiązkowa)	• z pomocą nauczyciela omówić treść fragmentu utworu • zapisać w punktach historię Małego Księcia i róży	• omówić treść fragmentu utworu • zapisać w punktach historię Małego Księcia i róży	• wyjaśnić, jakie uczucia towarzyszyły Małemu Księciu w kontakcie z różą i jak one ewoluowały • wymienić konsekwencje <i>oswojenia</i> i wyjaśnić, co można dzięki niemu zyskać • wytłumaczyć, jak lis i Mały Książę rozumieli odpowiedzialność	• wytłumaczyć, czym było motywowane zachowanie róży i co chciała ona dzięki niemu zyskać • opisać dwa rodzaje miłości: Małego Księcia do róży i róży do Małego Księcia • wyjaśnić, co według lisa oznacza słowo <i>oswoić</i> i dlaczego używa on tego określenia zamiast słów <i>zaprzyjaźnić się, pokochać</i>	• wyjaśnić metaforyczne znaczenie ogrodu pełnego róż i scharakteryzować stosunek głównego bohatera do tych kwiatów przed rozmową z lisem oraz po niej • przedstawić swoje stanowisko na temat tego, w czym odpowiedzialność za drugiego człowieka przejawia się w codziennym życiu

57. i 58 Mały Książę jako baśń i przypowieść (lektura obowiązkowa)	• z pomocą nauczyciela omówić treść utworu • zapisać w punktach wydarzenia przedstawione w tekście • określić rodzaj literacki utworu	• omówić treść utworu • zapisać w punktach wydarzenia przedstawione w tekście • określić rodzaj literacki utworu	• wypowiedzieć się na temat narracji w utworze i jej wpływu na sposób przedstawienia świata • wskazać wydarzenia i sytuacje o charakterze baśniowym i realistycznym • wskazać w utworze cechy przypowieści • scharakteryzować tytułowego bohatera na podstawie opisu jego planety	• przedstawić sytuację, w której znalazł się pilot krótko przed spotkaniem z Małym Księciem, i wyjaśnić, co ona może symbolizować • opisać przemianę wewnętrzną pilota • wyszukać w tekście fragmenty o charakterze aforyzmów • sformułować pytania, na które można odpowiedzieć aforyzmami z <i>Małego Księcia</i>	• zinterpretować decyzję Małego Księcia o odejściu w kontekście rozważań nad wymową utworu • odczytać znaczenie motywu wody w <i>Małym Księciu</i> • wyjaśnić, dlaczego pilot wybrał się na poszukiwanie studni, choć ten pomysł wydawał mu się absurdalny
59. Podróż Małego Księcia w poszukiwaniu... (lektura obowiązkowa)	• z pomocą nauczyciela wyjaśnić, dlaczego Mały Książę wyruszył w podróż	• wyjaśnić, dlaczego Mały Książę wyruszył w podróż	• omówić relację pomiędzy Małym Księciem a różą i przedstawić stan emocjonalny głównego bohatera w momencie rozstania • scharakteryzować mieszkańców poszczególnych planet	• wyjaśnić, co symbolizują mieszkańcy poszczególnych planet • wytłumaczyć, czego Mały Książę dowiedział się o świecie dorosłych • wytłumaczyć, czym była podróż dla Małego Księcia	• wyjaśnić, w jakim świetle zostały przedstawione wartości rządzące światem dorosłych i co o nich myśli główny bohater książki • zinterpretować symbolikę podróży w odniesieniu do poznanego utworu i w sensie ogólnym
60. Wybocowanie	• z pomocą nauczyciela omówić treść wiersza	• omówić treść wiersza	• scharakteryzować tytułową bohaterkę utworu	• określić nastrój utworu • omówić stan psychiczny bohaterki	• zinterpretować wskazany fragment
61. Jak przygotować wypowiedź argumentacyjną?	• z pomocą nauczyciela wymienić etapy przygotowywania wypowiedzi argumentacyjnej	• wymienić etapy przygotowywania wypowiedzi argumentacyjnej	odnaleźć tezę i argumenty w zaprezentowanym tekście	• wskazać różne typy argumentów w podanym tekście • sformułować argumenty potwierdzające podaną tezę	• stworzyć wypowiedź argumentacyjną
62. Rzeźba	• z pomocą nauczyciela próbuje wymienić etapy rozwoju rzeźby	• wymienić etapy rozwoju rzeźby	• wskazać najważniejsze cechy rzeźby na poszczególnych etapach jej rozwoju	• omówić elementy języka rzeźby na przykładzie wybranego dzieła	• ocenić dzieło sztuki według podanych kryteriów

			• rozróżniać najważniejsze typy dzieł rzeźbiarskich ze względu na temat		
63. i 64. Typy zdań złożonych podrzędnie	• z pomocą nauczyciela wymienić typy zdań złożonych podrzędnie	wymienić typy zdań złożonych podrzędnie	• wskazać w wypowiedzeniu orzeczenia i rozdzielić zdania składowe • wskazać zdanie nadrzędne	• sformułować pytania do zdań podrzędnych • określić typy zdań podrzędnych	• przedstawić relację zdań na wykresie
65. Zdania złożone podrzędnie z imiesłowym równoważnikiem zdania	• z pomocą nauczyciela zdefiniować imiesłowy równoważnik zdania	• zdefiniować imiesłowy równoważnik zdania	• uzupełnić podane wypowiedzenia imiesłowowymi równoważnikami zdania • poprawić wypowiedzenia z błędnym użyciem imiesłowych równoważników zdania	• wymienić pytania, na jakie odpowiadają zdania podrzędne w podanych przykładach • wymienić warunki, jakie musi spełniać poprawnie skonstruowane wypowiedzenie z imiesłowym równoważnikiem zdania	• przedstawić relację zdań na wykresie • przekształcić podane wypowiedzenia tak, aby powstały imiesłowe równoważniki zdania
66. Mowa niezależna i mowa zależna	• z pomocą wyjaśnić różnice pomiędzy mową niezależną a mową zależną	• wyjaśnić różnice pomiędzy mową niezależną a mową zależną	• wskazać w podanym tekście mowę niezależną i mowę zależną	• przekształcić wypowiedzi w mowie zależnej na mowę niezależną i odwrotnie • przekształcić dowolny dialog	• zredagować tekst, w którym wypowiedzi bohaterów mają formę mowy zależnej
67. Jak napisać streszczenie?	• ze wskazówkami nauczyciela wymienić etapy pisania streszczenia	• wymienić etapy pisania streszczenia	• zastosować słownictwo przydatne przy pisaniu streszczenia • wskazać usterki w podanym streszczeniu	• poprawić błędy w podanym streszczeniu • przygotować w punktach streszczenie ostatnio widzianego filmu	• stworzyć streszczenie wybranego tekstu narracyjnego
68. Zasady cytowania tekstów	• z pomocą nauczyciela przedstawić zasady cytowania tekstów • przedstawić zasady cytowania poezji	• przedstawić zasady cytowania tekstów • przedstawić zasady cytowania poezji • wymienić zasady tworzenia opisu bibliograficznego	• uzupełnić podany tekst zawierający cytaty odpowiednimi znakami interpunkcyjnymi	• stworzyć tekst zawierający cytaty	• stworzyć opisy bibliograficzne cytowanych przez siebie źródeł
69.	• z pomocą nauczyciela	• odtworzyć najważniejsze	• wykorzystywać	• wyciągać wnioski	• poprawnie interpretować wymagany

Podsumowanie. Sprawdź, czy potrafisz	odtworzyć najważniejsze fakty i opinie	fakty i opinie • posługiwać się omawianymi pojęciami: <i>oświecenie, sztuk ...</i>	najważniejsze konteksty	• przedstawiać własne stanowisko	materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać
70. Człowieczeństwo	• z pomocą nauczyciela opisać, co widzi na obrazie	• opisać, co widzi na obrazie	• nazwać gesty namalowanych postaci • omówić kompozycję obrazu	• zinterpretować funkcję gestów namalowanych postaci • zinterpretować przenikanie się kolorów i kształtów	• zinterpretować tytuł dzieła w odniesieniu do źródła cytatu
71. Odmienność	• z pomocą nauczyciela omówić treść fragmentów tekstu • zaprezentować elementy świata przedstawionego	• omówić treść fragmentów tekstu • zaprezentować elementy świata przedstawionego	• wskazać fantastyczne i realistyczne elementy świata przedstawionego • scharakteryzować bohaterów fragmentów tekstu	• wypowiedzieć się na temat ciężaru emocjonalnego słów matki	• sformułować problem przedstawiony we fragmentach tekstu • wymienić przyczyny lęku przed innością
72. Podróż w czasy romantyzmu	• z pomocą nauczyciela określić ramy czasowe romantyzmu	• określić ramy czasowe romantyzmu • przedstawić etymologię nazwy epoki	• wymienić najważniejsze elementy światopoglądu romantycznego • wymienić cechy bohatera romantycznego	• omówić najważniejsze cechy sztuki romantycznej • wymienić najważniejsze dzieła sztuki romantycznej	• omówić wybrane dzieło sztuki w odniesieniu do światopoglądu romantycznego
73. Twórca i jego dzieło – Adam Mickiewicz	• z pomocą nauczyciela wymienić najważniejsze etapy życia .Mickiewicza	• wymienić najważniejsze etapy życia Adama Mickiewicza	• scharakteryzować twórczość poety	• wskazać elementy romantyczne w twórczości Adama Mickiewicza	• przedstawić informacje na temat życia społecznego poety
74. Wina i kara (lektura obowiązkowa)	• z pomocą nauczyciela wyjaśnić, do jakiej kategorii duchów należy Widmo • omówić sposób wywołania zjawy	• wyjaśnić, do jakiej kategorii duchów należy Widmo • omówić sposób wywołania zjawy • ustalić, czego Widmo żąda od zgromadzonych wieśniaków	• opisać reakcję Guślarza na widok upiora • wytłumaczyć, jaką rolę odgrywają i co symbolizują w utworze towarzyszące zjawie ptaki • wymienić cechy charakteru złego pana i zilustrować każdą z nich odpowiednim przykładem z opowieści ptaków	• nazwać środki stylistyczne, dzięki którym zostały uwidocznione emocje Guślarza • wskazać w podanym fragmencie utworu wyrazy, które nie są używane we współczesnym języku polskim, i podać ich aktualne odpowiedniki	• zabrać głos w dyskusji na temat: „Czy nauki moralne zawarte w utworze mają charakter uniwersalny?” • stworzyć uniwersalny kodeks postępowania • napisać opowiadanie z elementami opisu przeżyć wewnętrznych, w którym przedstawia (w trzeciej osobie) historię jednego z ptaków – kruka lub sowy

75. i 76. Obrzęd dziadów w dramacie	• z pomocą nauczyciela określić czas akcji utworu	• określić czas akcji utworu • zapisać w punktach plan wydarzeń przedstawionych	• określić funkcję dziadów w życiu przedstawionej społeczności	• wskazać elementy obyczajów ludowych w utworze • wyjaśnić, w jakim celu poeta wprowadził duchy	• omówić światopogląd ludzi uczestniczących w dziadach • stworzyć notatkę na temat przyczyn fascynacji
77. Romantyczny dramat pełen zagadek (lektura obowiązkowa)	• z pomocą nauczyciela wskazać wydarzenie, które zburzyło przewidziany porządek dziadów	• wskazać wydarzenie, które zburzyło przewidziany porządek dziadów, i wyjaśnić, jak zareagowali na nie Guślarz oraz zebrany lud	• wytłumaczyć, kim jest milcząca postać z zakończenia dramatu – zjawą czy żywym człowiekiem • opisać milczącego bohatera z zakończenia utworu	• przedstawić genezę poszczególnych części <i>Dziadów</i> • zinterpretować motto utworu pochodzące z dramatu Williama Szekspira	• wyjaśnić, jak rozumie zakończenie <i>Dziadów</i> cz. II • opracować własny pomysł na wystawienie wybranego fragmentu <i>Dziadów</i> cz. II na scenie i oddanie atmosfery dramatu
78. i 79. Wyobraźnia (lektura obowiązkowa)	• z pomocą nauczyciela wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>ballada, realizm, fantastyka, punkt kulminacyjny, nauka moralna</i> • omówić treść utworu	• wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>ballada, realizm, fantastyka, punkt kulminacyjny, nauka moralna</i> • omówić treść utworu • określić rodzaj literacki utworu	• ustalić, jaką wiedzę na temat świata przedstawionego ma narrator • wskazać elementy realistyczne i fantastyczne w utworze • wskazać punkt kulminacyjny utworu	• omówić stosunek narratora do przedstawionych zdarzeń • wyjaśnić sens nauki moralnej zawartej w utworze • wskazać cechy gatunkowe w utworze	• podjąć dyskusję na temat nauki moralnej zawartej w balladzie
80. Co już wiemy o twórczości Adama Mickiewicza?	• z pomocą nauczyciela odtworzyć najważniejsze fakty i opinie	• odtworzyć najważniejsze fakty i opinie	• wykorzystywać najważniejsze konteksty	• wyciągać wnioski • przedstawiać własne stanowisko	• poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać
81. Miłość w obliczu śmierci	• z pomocą nauczyciela omówić treść fragmentów tekstu	• omówić treść fragmentów tekstu • określić rodzaj literacki utworu	• wypowiedzieć się na temat narracji w utworze • scharakteryzować uczucie łączące bohaterów	• omówić emocje bohaterów • zinterpretować tytuł książki	• dokonać analizy sposobu, w jaki bohaterowie mówią o chorobie
82. Wyzwania (lektura obowiązkowa)	• z pomocą nauczyciela wyrazić swoimi słowami sens każdego poznanego aforyzmu	• wyrazić swoimi słowami sens każdego poznanego aforyzmu	• wskazać tematy, do których odnoszą się podane aforyzmy	• omówić grę słów w poszczególnych aforyzmach	• zinterpretować tytuł zbioru • ocenić aktualność aforyzmów Stanisława Jerzego Leca

83. i 84. Jak napisać rozprawkę?	• z pomocą nauczyciela wymienić etapy pisania rozprawki • przedstawić schematy pisania rozprawki	• wymienić etapy pisania rozprawki • przedstawić schematy pisania rozprawki	• zastosować słownictwo przydatne przy pisaniu rozprawek • dopisać wstęp i zakończenie do podanego fragmentu rozprawki • wybrać spośród podanych argumentów te, które można wykorzystać do uzasadnienia wskazanej tezy	• sformułować argumenty do podanego zagadnienia • sformułować argumenty i kontrargumenty do podanej tezy • stworzyć plan rozprawki na podstawie zaprezentowanej dyskusji	• napisać rozprawkę
85. Budowa słowotwórcza wyrazów	• z pomocą nauczyciela wskazać wyrazy podstawowe i pochodne	• wskazać wyrazy podstawowe i pochodne	• utworzyć wyrazy pochodne od podanych wyrazów podstawowych • wskazać wyrazy podstawowe dla podanych wyrazów pochodnych	• wskazać formant w wyrazie pochodnym • wyjaśnić znaczenie podanych wyrazów pochodnych	• wskazać oboczności w wyrazach
86. Rodzaje formantów i ich funkcje	• z pomocą nauczyciela wskazać w podanych wyrazach formanty i nazwać ich typy	• wskazać w podanych wyrazach formanty i nazwać ich typy	• zbudować wyrazy z podanych par wyrazowych i wskazać wrostki • wymienić funkcje formantów	• podzielić podane wyrazy na grupy na podstawie ich znaczenia	• utworzyć wyrazy o różnych kategoriach znaczeniowych
87. Przedrostki i przyrostki o kłopotliwej pisowni	• z pomocą nauczyciela omówić zasady pisowni przedrostków: <i>z-, s-, ś-, wz-, bez-, nad-, ob-, od-, pod-, przed-, roz-, w-</i> • omówić zasady pisowni przyrostków: <i>-dzki, -dztwo, -cki, -ctwo</i>	• omówić zasady pisowni przedrostków: <i>z-, s-, ś-, wz-, bez-, nad-, ob-, od-, pod-, przed-, roz-, w-</i> • omówić zasady pisowni przyrostków: <i>-dzki, -dztwo, -cki, -ctwo</i>	• uzupełnić wyrazy odpowiednimi przedrostkami • uzupełnić tekst wyrazami z kłopotliwymi przedrostkami	• utworzyć przymiotniki od podanych nazw miejscowości • uzupełnić podane wyrazy odpowiednimi przyrostkami • uzupełnić tekst wyrazami z kłopotliwymi przyrostkami	• przekształcić podane wypowiedzi tak, aby użyć wyrazu z przyrostkiem o kłopotliwej pisowni
88. Wyrazy podzielne i niepodzielne słowotwórczo. Wyrazy pokrewne	• z pomocą nauczyciela zdefiniować wyrazy podzielne i niepodzielne słowotwórczo	• zdefiniować wyrazy podzielne i niepodzielne słowotwórczo	• wskazać wyrazy podzielne i niepodzielne słowotwórczo	• wskazać wyrazy należące do jednej rodziny • wskazać rdzenie w podanych grupach wyrazów	• utworzyć rodzinę wyrazów

89. Pisownia wyrazów z ó, u, rz, ż, ch, h – przypomnienie wiadomości	• z pomocą nauczyciela omówić zasady pisowni wyrazów z literami: ó, u, rz, ż, ch, h	• omówić zasady pisowni wyrazów z literami: ó, u, rz, ż, ch, h	• uzupełnić tekst wyrazami z kłopotliwymi literami	• wyjaśnić pisownię kłopotliwych liter w podanych wyrazach • wskazać nieporozumienia, do których może dojść w razie niepoprawnego zapisu kłopotliwych liter	• stworzyć tekst z kłopotliwymi literami
90. Wyrazy złożone	• z pomocą nauczyciela zdefiniować wyraz złożony	• zdefiniować wyraz złożony	• wskazać wśród podanych przykładów wyrazy złożone • utworzyć wyrazy złożone z podanych wyrazów	• wypisać wyrazy złożone z mapy Polski • poprawnie wymówić i odmienić podane wyrazy złożone	• stworzyć tekst z wyrazami złożonymi
91. Pisownia przymiotników złożonych	• z pomocą nauczyciela przedstawić zasady tworzenia przymiotników złożonych	• przedstawić zasady tworzenia przymiotników złożonych	• przyporządkować przymiotniki złożone do odpowiednich ilustracji • wyjaśnić znaczenie podanych przymiotników złożonych	• przekształcić zdania tak, aby zawierały przymiotniki złożone	• utworzyć przymiotniki złożone od podanych nazw własnych
92. Podsumowanie. Sprawdź, czy potrafisz	• z pomocą nauczyciela odtworzyć najważniejsze fakty i opinie • posługiwać się omawianymi wcześniej pojęciami:	• odtworzyć najważniejsze fakty i opinie • posługiwać się omawianymi wcześniej pojęciami:	• wykorzystywać najważniejsze konteksty	• wyciągać wnioski • przedstawiać własne stanowisko	• poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać
93. Dobro i zło	• z pomocą nauczyciela opisać, co widzi na obrazie	• opisać, co widzi na obrazie	• opisać kompozycję dzieła • wypowiedzieć się na temat sposobu ukazania postaci na obrazie	• odnieść scenę na obrazie do opowieści biblijnej • omówić funkcję kolorystyki dzieła	• odnieść wizerunek kobiety do tradycji biblijnej
94. Pokusa	• z pomocą nauczyciela omówić treść fragmentów tekstu • określić rodzaj narracji	• omówić treść fragmentów tekstu • określić rodzaj narracji	• scharakteryzować bohaterów tekstu • omówić rolę Iana w grze	• opisać świat wirtualny z punktu widzenia Miki	• wypowiedzieć się na temat popełniania zła na niby w świecie nierzeczywistym

95. Altruizm	• z pomocą nauczyciela omówić treść fragmentów tekstu	• omówić treść fragmentów tekstu	• wyliczyć fakty przedstawione przez Hannę Wieczorek • wskazać fragmenty tekstu, w których autorka zaprezentowała swoje zdanie bądź opinię innych • przedstawić kompozycję tekstu	• wyjaśnić, czemu służy przedstawianie faktów i opinii	• omówić funkcję tytułu tekstu • wskazać słowa kluczowe w tekście
96. Fatalna siła miłości (lektura obowiązkowa)	• z pomocą nauczyciela próbuje zapisać w punktach plan wydarzeń przedstawionych we wskazanym fragmencie dramatu Juliusza Słowackiego	• zapisać w punktach plan wydarzeń przedstawionych we wskazanym fragmencie dramatu Juliusza Słowackiego	• określić sytuację życiową bohaterów realistycznych sceny 3 aktu I: Kirkora, Wdowy i jej córek • podać różne określenia charakteryzujące Alinę i Balladynę	• wyjaśnić rolę sił nadprzyrodzonych w wydarzeniach przedstawionych w dramacie • wyjaśnić, o czym świadczą odpowiedzi na pytania Kirkora udzielane przez Alinę i Balladyn	• dokonać analizy słów i postępowania obu siostr • napisać wypracowanie na temat: „Miłość – siła fatalna czy uczucie nadające sens życiu?”, w którym odwołuje się do różnych tekstów kultury
97. Fantastyka, ironia i tragizm w dramacie Juliusza Słowackiego (lektura obowiązkowa)	• z pomocą nauczyciela opisać świat fantastyczny przedstawiony w dramacie	• opisać świat fantastyczny przedstawiony w dramacie • wskazać sceny, w których przenikają się światy ziemski i nadprzyrodzony	• wymienić cechy dramatu, które wpłynęły na to, że autor użył w jego podtytule pojęcia <i>tragedia</i> • zgromadzić informacje na temat dramatu romantycznego	• wyjaśnić, jakie znaczenie dla rozwoju akcji dramatu Juliusza Słowackiego ma ingerencja bohaterów fantastycznych • określić funkcję baśni i legend w dramacie	• wskazać po jednym przykładzie sceny komicznej i tragicznej w utworze i wyjaśnić, jaki efekt wywołuje połączenie tych kategorii • wyjaśnić, na czym polega tragizm losów tytułowej bohaterki utworu
98. i 99. Dramat o władzy, winie i karze (lektura obowiązkowa)	• z pomocą nauczyciela wyjaśnić, kiedy rozgrywa się akcja dramatu oraz przedstawić etapy dochodzenia Balladyny do władzy	• wyjaśnić, kiedy rozgrywa się akcja dramatu i co o tym świadczy • przedstawić w punktach etapy dochodzenia Balladyny do władzy	• omówić sposoby sprawowania władzy przez królów wspomnianych w utworze Słowackiego • wytłumaczyć, jaką królową chciała być Balladyna	• omówić zmiany, które zaszły w psychice Balladyny po dokonaniu pierwszej zbrodni • sformułować na podstawie losów Balladyny przestrogi, o których powinno się pamiętać w życiu	• zestawić biblijną opowieść o Kainie i Abla z historią przedstawioną w dramacie Juliusza Słowackiego • wyjaśnić, dlaczego Balladyna, mimo że uczciwie osądziła swoje zbrodnie, musiała zginąć
100. Co już wiemy o	• z pomocą nauczyciela odtworzyć najważniejsze	• odtworzyć najważniejsze fakty i opinie	• wykorzystywać najważniejsze konteksty	• wyciągać wnioski • przedstawiać własne	• poprawnie interpretować wymagany materiał

twórczości Juliusza Słowackiego?	fakty i opinie			stanowisko	• właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać
101. Mowa nienawiści	• z pomocą nauczyciela omówić treść fragmentów artykułu	• omówić treść fragmentów artykułu	• opracować profil hejtera na podstawie tekstu • wskazać cechy świadczące o popularnonaukowym charakterze tekstu	• dokonać analizy kompozycji tekstu, uwzględniając funkcję śródtytułów	• wskazać na podstawie tekstu przyczyny zachowań mających u podstaw nietolerancję i ksenofobię
102. Etyka wypowiedzi, perswazja, manipulacja	• z pomocą nauczyciela wymienić zasady etyki językowej	- wymienić zasady etyki językowej • omówić sposoby naruszania etyki językowej • wymienić cechy wypowiedzi perswazyjnej	• wskazać wypowiedzi zgodne i niezgodne z zasadami etyki słowa • wyjaśnić, na czym polega perswazyjny charakter wypowiedzi	• podać przykłady wypowiedzi perswazyjnych i manipulacyjnych	• sformułować wypowiedź o wydźwięku negatywnym zgodną z zasadami etyki słowa • sformułować tekst perswazyjny i tekst manipulacyjny
103. Środki perswazji i manipulacji w tekstach reklamowych	• z pomocą nauczyciela wymienić sposoby nakłaniania wykorzystywane w reklamach	• wymienić sposoby nakłaniania wykorzystywane w reklamach	• podać przykłady sloganów reklamowych	• dokonać analizy skuteczności wybranego sloganu reklamowego • dokonać analizy funkcji gry słów w podanych sloganach	• sformułować slogany reklamowe
104. Jak przygotować przemówienie?	• z pomocą nauczyciela przedstawić etapy przygotowywania przemówieni	• przedstawić etapy przygotowywania przemówienia • wymienić środki retoryczne	• podać przykłady użycia środków retorycznych • dokonać analizy podanego przemówienia	• porównać podane przemówienia i ocenić ich skuteczność • znać niewerbalne środki komunikacji	• przygotować przemówienie • wygłosić przemówienie
105. Treść i zakres znaczeniowy wyrazu	• z pomocą nauczyciela zdefiniować pojęcia: <i>treść</i> i <i>zakres znaczeniowy wyrazu</i>	• zdefiniować pojęcia: <i>treść</i> i <i>zakres znaczeniowy wyrazu</i>	• podać definicje wyrazów uwzględniające elementy ich treści • uporządkować wyrazy	• skorygować wypowiedzi za pomocą wyrazów o szerszym zakresie znaczeniowym	• dopisać do podanych wyrazów te o szerszym i węższym zakresie znaczeniowym
106. Synonimy, antonimy, wyrazy wieloznaczne i	• z pomocą nauczyciela wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>synonim</i>, <i>antonim</i>, <i>wyraz wieloznaczny</i>, <i>homonim</i>	• wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>synonim</i>, <i>antonim</i>, <i>wyraz wieloznaczny</i>, <i>homonim</i>	• zastąpić podane wyrazy ich synonimami • podać antonimy do podanych wyrazów	• odróżnić homonimy od wyrazów wieloznacznych	• podać różne znaczenia wskazanych wyrazów

homonimy		• wyjaśnić różnice pomiędzy wyrazami wieloznacznymi a homonimami	• wyjaśnić, na czym polega wieloznaczność podanych wyrazów		
107. Fonetyka – przypomnienie i uzupełnienie wiadomości	• z pomocą nauczyciela przedstawić podział głosek • wymienić funkcje głoski <i>i</i>	• przedstawić podział głosek • wymienić funkcje głoski <i>i</i> • przedstawić zasady akcentowania w języku polskim	• podzielić słowa na głoski i sylaby • podać przykłady głosek miękkich, twardych, dźwięcznych, bezdźwięcznych, ustnych i nosowych	• wskazać funkcje głoski <i>i</i> na podanych przykładach	• odpowiednio akcentować wyrazy
108. Rozbieżności między mową a pismem	• z pomocą nauczyciela przedstawić zasady, na jakich zachodzą upodobnienia fonetyczne	• przedstawić zasady, na jakich zachodzą upodobnienia fonetyczne	• wskazać upodobnienia fonetyczne • wskazać różnice pomiędzy mową a pismem, odwołując się do przykładów	• zaznaczyć strzałką kierunek upodobnienia	• wytłumaczyć różnice pomiędzy mową a pismem, odwołując się do przykładów
109. Pisownia wyrazów z <i>q, ę, om, em, on, en</i> – przypomnienie i uzupełnienie wiadomości	• z pomocą nauczyciela wymienić zasady pisowni wyrazów z <i>q, ę, om, em, on, en</i>	• wymienić zasady pisowni wyrazów z <i>q, ę, om, em, on, en</i>	• uzupełnić podane zdania odpowiednimi formami wyrazów • wyjaśnić zasady zapisu podanych wyrazów	• poprawić błędy w podanym tekście • skorzystać ze słownika w razie wątpliwości związanych z poprawnym zapisem wyrazów	• stworzyć tekst z poprawnie zapisanymi wyrazami z <i>q, ę, om, em, on, en</i>
110. Podsumowanie. Sprawdź, czy potrafisz	• z pomocą nauczyciela odtworzyć najważniejsze fakty i opinie • posługiwać się omawianymi pojęciami:	• odtworzyć najważniejsze fakty i opinie • posługiwać się omawianymi pojęciami:	• wykorzystywać najważniejsze konteksty	• wyciągać wnioski • przedstawiać własne stanowisko	• poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać
111. Konflikty	• z pomocą nauczyciela opisać, co widzi na obrazie	• opisać, co widzi na obrazie	• omówić gesty osób przedstawionych na obrazie i ich usytuowanie względem siebie	• zinterpretować funkcję kolorystyki zastosowanej przez artystkę • zinterpretować funkcję rekwizytu, który trzyma w ręku	• zinterpretować funkcję zegarka widocznego na obrazie

				jedna z namalowanych postaci	
112. Sens wojny	• z pomocą nauczyciela omówić treść fragmentów tekstu	• omówić treść fragmentów tekstu • określić rodzaj narracji	• wypowiedzieć się na temat bohaterów fragmentów tekstu • omówić dwa sposoby mówienia o wojnie: Ruperta Brooke’a i pana Gaydona	• odnieść temat wojny do sytuacji bohaterki utworu • wypowiedzieć się na temat opinii pana Gaydona na temat wojny	• wyjaśnić znaczenie sformułowania o własnej wojnie użytego przez pana Gaydona
113. Komizm charakterów (lektura obowiązkowa)	• z pomocą nauczyciela opisać sytuację przedstawioną we fragmentach aktu I utworu	• opisać sytuację przedstawioną we fragmentach aktu I utworu • podać przykłady dosadnych sformułowań użytych przez Cześnika w czasie kłótni z Rejentem	• omówić zachowanie Rejenta podczas sprzeczki z Cześnikiem i wyjaśnić, o czym ono świadczy • uzasadnić stwierdzenie, że <i>Raptusiewicz</i> i <i>Milczek</i> to nazwiska znaczące, odwołując się do fragmentów aktu I • wymienić cechy Rejenta ujawnione w scenie rozmowy z murarzami	• wyjaśnić, w jaki sposób Milczek traktuje prawo i innych ludzi • opisać i zinterpretować zachowanie Cześnika i Rejenta przedstawione w didaskaliach do sceny 11 aktu IV oraz wyjaśnić znaczenie tego fragmentu utworu dla zrozumienia postaw bohaterów w kolejnych scenach	• rozważyć, czy zgoda Cześnika i Rejenta będzie trwała
114. Komizm i humor w <i>Zemście</i> (lektura obowiązkowa)	• z pomocą nauczyciela podać przykłady sprzeczności między tym, co mówią postacie utworu, a tym, co robią lub sądzą o innych, i wyjaśnić, czemu służy ukazanie tych sprzeczności	• podać przykłady sprzeczności między tym, co mówią postacie utworu, a tym, co robią lub sądzą o innych, i wyjaśnić, czemu służy ukazanie tych sprzeczności • wymienić cechy bohaterów wyśmiane w <i>Zemście</i>	• wyjaśnić, co to jest karykatura oraz na czym polega karykaturalne przedstawienie Cześnika i Rejenta	• ocenić, czy w scenie, w której Papkin pragnie złożyć śluby wierności Klarze, styl jego wypowiedzi pasuje do sytuacji	• wyjaśnić, jaką rolę w życiu społecznym mogą odgrywać komik, komediopisarz i satyryk • wskazać podobieństwa i różnice pomiędzy poczuciem humoru w czasach Aleksandra Fredry i współcześnie
115. i 116. <i>Zemsta</i> – komedia o polskim społeczeństwie (lektura)	• z pomocą nauczyciela odnaleźć w utworze informacje dotyczące czasu i miejsca akcji oraz ocenić, czy mają one znaczenie dla jego	• odnaleźć w utworze informacje dotyczące czasu i miejsca akcji oraz ocenić, czy mają one znaczenie dla jego wymowy i interpretacji	• podzielić bohaterów utworu na pierwszoplanowych, drugoplanowych i epizodycznych • wyjaśnić, jaką rolę odgrywają w utworze	• zinterpretować tytuł utworu w kontekście całej lektury i wyjaśnić, do czego doprowadziła tytułowa <i>zemsta</i> • sporządzić katalog głównych wad Polaków na podstawie	• wskazać zjawiska krytykowane we współczesnych komediach filmowych o polskim społeczeństwie i wyjaśnić, na czym polega zawarty w nich humor • wytłumaczyć, w jaki sposób plakaty zamieszczone w podręczniku

obowiązkowa)	wymowy i interpretacji	• wskazać wątek główny i wątki poboczne	bohaterowie epizodyczni	zachowań wszystkich bohaterów utworu • wyjaśnić sens motta utworu • dokonać analizy zakończenia <i>Zemsty</i> i wyjaśnić, jakie przesłanie ono niesie	nawiązują do wymowy <i>Zemsty</i> • ocenić, czy diagnoza społeczna Aleksandra Fredry jest ponadczasowa
117. Co wiemy o twórczości Aleksandra Fredry?	• z pomocą nauczyciela odtworzyć najważniejsze fakty i opinie	• odtworzyć najważniejsze fakty i opinie	• wykorzystywać najważniejsze konteksty	• wyciągać wnioski • przedstawiać własne stanowisko	• poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać
118. Konfrontacja (lektura uzupełniająca)	• z pomocą nauczyciela omówić treść fragmentów tekstu	• omówić treść fragmentów tekstu	• scharakteryzować Alicję • omówić relacje pomiędzy Alicją a Klaudią	• porównać reakcje bohaterów tekstu na zaistniałą sytuację	• wyjaśnić przyczyny buntu Alicji wobec zaistniałej sytuacji
119. Prostota	• z pomocą nauczyciela omówić treść wiersza	• omówić treść wiersza	• przedstawić relacje międzyludzkie i zasady obowiązujące w tytułowych <i>prostych krajach</i>	• zinterpretować metafory zawierające przymiotnik <i>prosty</i> • omówić funkcję pytań w poznanym wierszu	• sformułować przesłanie wiersza
120. Jak napisać recenzję?	• z pomocą nauczyciela wymienić elementy recenzji	• wymienić elementy recenzji	• odróżnić recenzję od sprawozdania • selekcjonować informacje przydatne przy pisaniu recenzji	• stworzyć plan recenzji • ocenić poszczególne elementy recenzji	• napisać recenzję wybranego filmu
121. Różne odmiany polszczyzny	• z pomocą nauczyciela wymienić odmiany polszczyzny zależne od odbiorcy i sytuacji	• wymienić odmiany polszczyzny zależne od odbiorcy i sytuacji • przedstawić cechy odmian języka: oficjalnej i nieoficjalnej	• przedstawić cechy języka ogólnego i języka o ograniczonym zasięgu • uzupełnić tekst odpowiednimi wyrazami w zależności od kontekstu	• wskazać wyrazy należące do polszczyzny oficjalnej i polszczyzny nieoficjalnej • wskazać słownictwo należące do języka ogólnego oraz języka o ograniczonym zasięgu	• dostosować tekst do sytuacji komunikacyjnej

122. Słownictwo o ograniczonym zasięgu	• z pomocą nauczyciela wymienić przykłady słów o ograniczonym zasięgu	• wymienić przykłady słów o ograniczonym zasięgu	• tłumaczyć, czym są profesjonalizmy	• rozpoznawać w tekście słowa o ograniczonym zasięgu, w tym profesjonalizmy	• przekształcić tekst napisany w środowiskowej odmianie języka w tekst napisany językiem ogólnonarodowym
123. Podsumowanie. Sprawdź, czy potrafisz	• z pomocą nauczyciela odtworzyć najważniejsze fakty i opinie	• odtworzyć najważniejsze fakty i opinie • posługiwać się omawianymi pojęciami:	• wykorzystywać najważniejsze konteksty	• wyciągać wnioski • przedstawiać własne stanowisko	- poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać